

چارچوب مطالعات پشتیبان برای تهیه و تنظیم لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور

مقدمه

با توجه به شرایط پیش‌رو و چالش‌هایی که ناشی از شرایط تحریمی بر اقتصاد کشور تحمیل می‌گردد، تهیه و تنظیم بودجه سال آینده (۱۳۹۹) تحت تأثیر قرار خواهد گرفت. لذا لازم است تا ضمن بررسی‌های دقیق‌تر از شرایط و وضعیت بخش‌های مختلف کشور، مهم‌ترین محدودیت‌ها و مشکلات در ابعاد مختلف احصاء گردد و متناسب با آن، پیشنهادهای اصلاحی و راهکارها و اقدامات به‌منظور بهبود مدیریت مالی دولت صورت پذیرد. بدین منظور چارچوبی برای **مطالعات پیش‌نگر و پشتیبان** به‌منظور تهیه و تنظیم هرچه بهتر **لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور** ارائه شده است.

این مطالعات در سطوح کلان و فرابخشی، بخشی و استانی با مشارکت کلیه پژوهشگران، کارشناسان درون و برون سازمان و مرکز در طی مدت حداکثر ۳ ماه آینده انجام خواهد شد و یافته‌های پژوهشی حاصله با هدف تأثیرگذاری بر بخشنامه تدوین لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ که به دستگاه‌ها ابلاغ خواهد گردید، گردآوری و ارائه خواهد شد.

بررسی‌های این مطالعات شامل تحلیلی از روندهای گذشته با ارائه شاخص‌های عملکردی، تشریح سیاست‌های اتخاذ شده در هریک از سطوح، احصاء مهم‌ترین محدودیت‌ها و موانع و چالش‌های پیش‌رو و سپس ارائه راهکارها و اقدامات اساسی برای بهبود مدیریت مالی دولت خواهد بود.

چارچوب کلی مطالعات و فهرست موضوعات در سطوح الف) کلان و فرابخشی، ب) بخشی و ج) استانی
بشرح زیر است:

الف: موضوعات کلان و فرابخشی

الف-۱) چارچوب بررسی تحلیلی این سطح با استفاده از شاخص‌های

عملکردی در محورهای زیر انجام خواهد شد:

۱- تحلیلی از روندهای گذشته در دوره زمانی ۵ ساله

۲- بررسی و تحلیل سیاست‌های اتخاذ شده

۳- بررسی و تحلیل جنبه‌های ساختاری و عملیاتی موضوع

۴- بررسی جنبه‌های قانونی و مقرراتی موضوع

۵- مهم‌ترین و اساسی‌ترین محدودیت‌ها و چالش‌های پیش‌رو

۶- راهکارها و اقدامات اصلاحی اساسی در ابعاد مختلف موضوع

الف-۲) برخی موضوعات کلان و فرابخشی برای تهیه گزارش‌های تحلیلی به‌شرح زیر است:

۱- درآمدهای نفتی و نحوه تخصیص و توزیع آن

۲- سیاست‌های مالیاتی و معافیت‌های مالیاتی

۳- سرمایه‌گذاری و اشتغال

- ۴- بدهی‌های دولت
- ۵- اوراق مالی (تعهدات حال و آینده)
- ۶- منابع بودجه عمومی دولت (نحوه تجهیز و تامین منابع مالی)
- ۷- محدودیت‌های قوانین و مقررات مالی و بودجه‌ای
- ۸- صندوق توسعه ملی و نقش آن در بودجه
- ۹- منابع و مصارف هدفمندی یارانه‌ها
- ۱۰- حمایت از افراد آسیب‌پذیر و معشیت فقرا
- ۱۱- مصارف بودجه عمومی در سطح کلان
- ۱۲- یارانه‌های انرژی (مستقیم و غیرمستقیم)
- ۱۳- دارائی‌های دولت و تجهیز منابع از طریق آن برای بودجه
- ۱۴- واگذاری شرکت‌های دولتی و خصوصی‌سازی آن
- ۱۵- مشارکت عمومی - خصوصی در طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی
- ۱۶- سیاست‌های پولی اثرگذار بر بودجه
- ۱۷- توسعه فناوری
- ۱۸- آسیب‌های اجتماعی و آثار مالی آن
- ۱۹- صندوق‌های بازنشستگی
- ۲۰- نرخ تسعیر ارز در بودجه

ب: موضوعات بخشی:

ب-۱) چارچوب بررسی تحلیلی

در این سطح هریک از بخش‌ها، بررسی‌های خود را در چارچوب زیر ارائه خواهند کرد:

۱- بررسی تحلیلی در زمینه‌های عملکردی بخش با استفاده از شاخص‌های عملکردی و در یک بازه زمانی ۵ ساله شامل:

- ساختار سازمانی و عملیاتی بخش
- عملکرد عملیات اجرایی بخش
- منابع انسانی بخش
- منابع مالی (هزینه‌ای - تملک دارائی‌های سرمایه‌ای و مالی) بخش
- قوانین و مقررات مالی و بودجه‌ای
- سیاست‌های اتخاذ شده در اجرا
- نقش بخش خصوصی در عملیات و فعالیت‌های بخش

۲- مهم‌ترین و اساسی‌ترین محدودیت‌ها و چالش‌های پیش‌رو

۳- پیشنهادهای و راهکارها در زمینه‌های زیر:

- اصلاح ساختارهای سازمانی و عملیاتی
- اصلاح منابع انسانی

- اصلاح منابع مالی و بودجه‌ای
- اصلاح قوانین و مقررات مالی و بودجه‌ای
- اصلاح واگذاری امور تصدی‌گری به بخش خصوصی
- ساماندهی طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی بخش
- نحوه تامین و تجهیز منابع مالی برای طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی بخش
- ساز و کارهای مشارکت عمومی - خصوصی در مورد طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی بخش
- واگذاری و نحوه خصوصی‌سازی شرکت‌های دولتی حوزه بخش
- سازوکارهای بهبود عملکرد شرکت‌های دولتی بخش و نحوه نظارت بر آنها
- ب-۲) در سطح بخشی فهرست گزارش‌های قابل تدوین به شرح زیر خواهد بود:

۱- آموزش و پرورش	۲- آموزش فنی و حرفه‌ای	۳- آموزش عالی
۴- پژوهش و فناوری	۵- سلامت	۶- فرهنگ و هنر
۷- ورزش و تربیت بدنی و جوانان	۸- گردشگری	۹- تامین اجتماعی
۱۰- خدمات عمومی	۱۱- خدمات قضایی	۱۲- آب
۱۳- کشاورزی	۱۴- حمل و نقل	۱۵- مسکن
۱۶- توسعه و عمران شهری	۱۷- توسعه و عمران روستایی	۱۸- محیط زیست
۱۹- انرژی (نفت و گاز-برق)	۲۰- فناوری اطلاعات و ارتباطات	۲۱- صنعت و معدن
۲۲- بازرگانی داخلی	۲۳- تجارت خارجی	

ج- استان:

- بررسی‌های استانی در محورهای انجام می شود
- ۱- عدم تمرکز در بودجه
 - ۲- جایگاه و نقش بودجه استانی
 - ۳- توزیع منابع و مصارف بین استان‌ها
 - ۴-

زمان بندی انجام مطالعه:

- این مطالعات حداکثر ظرف مدت سه ماه انجام و نتایج آن ارائه خواهد شد
 برنامه زمان بندی انجام کار به شرح زیر است:
- ۱- اعلام مسئول و همکاران موضوع مورد مطالعه، حداکثر ظرف مدت یک هفته
 - ۲- توجیه همکاران مسئول مطالعه و قرار همکاری با مسئول مطالعه، حداکثر ظرف مدت یک هفته
 - ۳- ارائه گزارش اولیه توسط مسئول مطالعه، حداکثر ظرف مدت یک ماه و نیم
 - ۴- بررسی اولیه گزارش توسط ناظر یا ناظران، ظرف مدت یک هفته
 - ۵- اصلاح و تکمیل و ارائه گزارش نهایی توسط مسئول مطالعه، ظرف مدت یک هفته
 - ۶- چاپ و انتشار گزارش‌ها ظرف مدت دو هفته